

Od obserwacji do abstrakcji

słowa klucze:
abstrakcja, synteza, uproszczenie

grupa docelowa: seniorzy

główne założenia: przyglądając się pracom Hanny Krzetuskiej, zauważ proces upraszczania przez malarkę przedstawianej rzeczywistości.

czego potrzebujesz: ołówek, kolorowy papier, nożyczki, klej, kartki

przebieg działania:

1

a) zapoznaj się z krótką informacją o Hannie Krzetuskiej

Hanna Krzetuska (1903-1999) w latach 1920-1924 studiowała w Wolnej Szkole Malarstwa i Rysunku im. Ludwiki Mehofferowej w Krakowie, pod kierunkiem wielu wybitnych artystów m.in. Zbigniewa Pronaszki. Ukończyła również artystyczne Wyższe Kursy dla Kobiet. W 1925 roku wyjechała do Paryża w celu kontynuowania edukacji. Była członkinią Związku Polskich Artystów Plastyków oraz grupy Zwornik. W latach 30. poślubiła malarza Eugeniusza Gepperta. W trakcie drugiej wojny światowej działała w konspiracji pod pseudonimem „Błysk”, zbierając materiały z nasłuchów radiowych dla Biuletynu Informacyjnego Armii Krajowej. W 1946 roku zamieszkała we Wrocławiu, gdzie wspólnie z mężem doprowadziła do otwarcia uczelni artystycznej. Przez krótki czas pracowała jako pedagog we wrocławskiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych. Swoje prace wystawiała na licznych wystawach indywidualnych i zbiorowych. W 1966 roku wydała wspomnienia „15 % abstrakcji”. Była jedną z inicjatorek powstania Grupy Wrocławskiej. Hanna Krzetuska aktywnie działała na rzecz wrocławskiego środowiska artystycznego. Po śmierci Eugeniusza Gepperta rozpoczęła starania o otwarcie w mieście muzeum jego imienia, zainicjowała także ogólnopolski Konkurs im. Eugeniusza Gepperta dla młodych twórców.

Hanna Krzetuska w swoich abstrakcyjnych pracach, w sposób wytrwały i inteligentny, poszukiwała przejrzystej formy dla jasnych i zrównoważony kompozycji, swobodnie czerpiąc przy tym ze swojego doświadczenia twórczego oraz ze sztuki zarówno polskiej jak i francuskiej. W jej obrazach, często o zaskakujących rozwiązaniach formalnych, widać wielką wrażliwość na kolor i fakturę.

źródło: <https://arttransparent.org/event/hanna-krzetuska-gepperto-wa-15-abstrakcji/>

b) zapoznaj się z definicją słowa abstrakcja

1. «pogląd lub twierdzenie oderwane od rzeczywistości»
2. «coś niekonkretnego, trudnego do zrozumienia lub pomysł nie do zrealizowania»
3. «pojęcie ogólne, niemające odpowiednika w żadnym konkretnym przedmiocie; też: proces tworzenia takich pojęć»
4. «dzieło sztuki stanowiące kompozycję linii, barwnych plam, brył i płaszczyzn»

źródło: <https://sjp.pwn.pl/sjp/abstrakcja;2438476.html>

2

Przyjrzyj się poniższym reprodukcjom obrazów Hanny Krzetuskiej

Pierwszy z nich podpisany został *Okno VIII (Antena)*.

Jak myślisz, skąd wziął się tytuł obrazu? Czy to widok z okna artystki? Możemy rozpoznać fragment czerwonego dachu, białej fasady budynku, antenę telewizyjną i błękitne niebo w tle.

A teraz spójrz na drugi obraz. Nosi tytuł *Formy 6*. Słowo formy nie odnosi się do żadnego konkretnego elementu widzialnej rzeczywistości.

Czy obrazy są podobne? Co je łączy? Czy możesz odnaleźć na jednym i drugim te same kolory i kształty? Na czym polega różnica między nimi?

Hanna Krzetuska w latach 30', 40' i 50' chętnie malowała widoki miast, między innymi Krakowa i Paryża, portrety, akty. Stopniowo, przedstawiane elementy stawały się coraz bardziej uproszczone. To znaczy, że artystka szukała tego, co dla poszczególnych rzeczy jest najbardziej charakterystyczne. Może to być kształt, sposób poruszania się, czy układ przestrzenny. W ten sposób stopniowo zbliżała się do malarstwa abstrakcyjnego. Jak wynika ze słownikowej definicji, abstrakcją nazywa się coś oderwanego od materialności, tymczasem malarstwo Hanny Krzetuskiej i wielu innych abstrakcjonistów wyrasta z bardzo uważnego przyglądania się materialnemu światu i chęci przedstawienia istoty obserwowanych obiektów.

3

Na czym polega synteza przedstawienia? Przekonaj się sam(a):

a) na białej kartce ołówkiem naszkicuj to, co widzisz z okna, nie zwracaj uwagi na szczegóły, zrób to szybko;

b) przerysuj rysunek na nowej kartce, nie patrząc już za okno. Teraz skup się tylko na figurach geometrycznych, przedstawienie może być zupełnie płaskie;

c) ponownie przerysuj rysunek skupiając się tylko na występujących w nim liniach, możesz pomijać wybrane elementy;

d) wytnij zaobserwowane figury i linie z kolorowego papieru ułóż kompozycję, przypominającą widok z okna, na papierze

e) pozostaw na kartce maksymalnie 5 wyciętych elementów, ułóż z nich nową kompozycję i przyklej do papieru;

f) Na koniec pokaż swoją pracę komuś innemu, nie mówiąc, że punktem wyjścia był widok z okna. Zapytaj, jaki tytuł nadał(a)by Twojej pracy. Jeśli proponowany tytuł Ci się spodoba, podpisz pracę na rewersie.

Pamiętaj, że czasami artyści, wśród nich Hanna Krzetuska, pracują wiele lat, zanim uda im się osiągnąć uproszczony obraz rzeczywistości. Wymaga to pracowitości i cierpliwości. Powtarzaj to ćwiczenie, wykonując rysunki o różnej tematyce, aż znajdziesz własne sposoby syntezy.